

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์ และการทำงานของสัตวแพทย์ สारวตร และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ และกำหนดโทษและ อัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตการมีผลใช้บังคับ : ใช้บังคับกับชนิดสัตว์ดังต่อไปนี้ (๑) ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า สุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี และให้ หมายความว่ารวมถึง น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์และ เอ็มบริโอของสัตว์เหล่านี้ด้วย (๒) สัตว์ปีกจำพวกนก ไก่ เป็ด น่าน และให้หมายความว่ารวมถึงน้ำเชื้อสำหรับผสม พันธุ์และไข่ สำหรับใช้ทำพันธุ์ด้วย (๓) สัตว์ชนิดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และให้หมายความว่ารวมถึง น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ และไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์ของสัตว์ชนิดนั้น

๑. การป้องกันและควบคุมโรคระบาด

๑.๑ บททั่วไป (มาตรา ๗ – ๑๖)

๑) กำหนดหน้าที่ของเจ้าของสัตว์ซึ่งเป็นชนิดตามที่ระบุกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามระบบการ ป้องกัน และควบคุมโรคระบาด

๒) กำหนดหน้าที่ของเจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์ซึ่งเป็นชนิดตามที่ระบุกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดจำนวนสัตว์หรือซากสัตว์และลักษณะของ ยานพาหนะและอุปกรณ์ในการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์

๓) กำหนดอำนาจของอธิบดีกรมปศุสัตว์สำหรับการประกาศกำหนดท้องที่ที่ต้องมีการทำ เครื่องหมายประจำตัวสัตว์สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ชนิดใด เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาด

๔) กำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับการทำ ใช้ หรือทำลายเครื่องหมายประจำตัวสัตว์

๕) กำหนดกรณีที่เจ้าของสัตว์ซึ่งป่วยหรือตายต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตรหรือสัตวแพทย์

๖) กำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสารวัตรในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของสัตว์ ซึ่งป่วยหรือตายต้องจัดการ เมื่อมีกรณีที่เจ้าของสัตว์ซึ่งป่วยหรือตาย แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือ สัตวแพทย์ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด

๗) กำหนดให้สัตวแพทย์มีอำนาจตรวจสัตว์หรือซากสัตว์ รวมทั้งออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของสัตว์ หรือซากสัตว์ต้องจัดการ เมื่อได้มีกรณีที่เจ้าของสัตว์ซึ่งป่วยหรือตายต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ หรือสัตว์แพทย์ตรวจพบ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตาย โดยโรคระบาด

๘) กำหนดให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีสัตว์ที่ไม่ปรากฏเจ้าของป่วยหรือตายในที่ดินโดยรู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือโดยไม่รู้สาเหตุมีหน้าที่ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์

๙) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์มีอำนาจกักสัตว์ที่ป่วยหรือตาย โดยรู้ว่าเป็นโรคระบาดหรือโดยไม่รู้สาเหตุในที่สาธารณะหรือในที่ดินที่ไม่ปรากฏเจ้าของ

๑๐) การห้ามขุดซากสัตว์ที่ฝังไว้ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ เขตปลอดโรคระบาด (มาตรา ๑๗ – มาตรา ๑๙)

๑) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศเขตควบคุมโรคระบาด เขตปลอดโรคระบาดหรือเขตกั้นชนโรคระบาดและประกาศห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด

๒) การห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ซึ่งเป็นชนิดตามที่ระบุในประกาศเขตควบคุมโรคระบาด เขตปลอดโรคระบาด หรือเขตกั้นชนโรคระบาด เข้าในหรือผ่านเขตดังกล่าว

๓) กำหนดให้เขตควบคุมโรคระบาด เขตปลอดโรคระบาด หรือเขตกั้นชนโรคระบาด สามารถถูกประกาศเป็นเขตโรคระบาดชั่วคราว หรือประกาศเขตโรคระบาดหรือเขตเฝ้าระวังโรคระบาดหากมีโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโรคระบาด

๑.๓ เขตโรคระบาด (มาตรา ๒๐ – มาตรา ๒๓)

๑) กำหนดกรณีที่สัตว์แพทย์สามารถประกาศกำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราว

๒) กำหนดกรณีที่ว่าราชการจังหวัดสามารถประกาศกำหนดเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตเฝ้าระวังโรคระบาด

๓) การห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ซึ่งเป็นชนิดตามที่ระบุในประกาศกำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราว หรือประกาศกำหนดเขตโรคระบาดหรือเขตเฝ้าระวังโรคระบาด เข้า ออก ผ่าน หรือภายในเขตดังกล่าว

๔) การสั่งยกเลิกประกาศเขตโรคระบาดหรือเขตเฝ้าระวังโรคระบาด

๒. การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต (มาตรา ๒๔ – มาตรา ๓๗)

๑) กำหนดให้ผู้ทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์บางชนิดตามที่ระบุไว้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

๒) กำหนดให้ผู้ซึ่งขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขายซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ สำหรับสัตว์บางชนิดตามที่ระบุกำหนดไว้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

๓) กำหนดอายุใบอนุญาตประกอบการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ และใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ

๔) การโอนใบอนุญาตประกอบการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ และใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ

๕) การยื่นคำขอแสดงความจำนงของทายาทหรือผู้ได้รับความยินยอมจากทายาทเพื่อขอประกอบกิจการที่ผู้รับใบอนุญาตตายต่อไป สำหรับใบอนุญาตประกอบการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ และใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ

๖) การยื่นขอใบรับแทนใบอนุญาตประกอบการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ และใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ

๓) การขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการในใบอนุญาตประกอบการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลาง ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ หรือใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อ สำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ

๔) กำหนดให้ผู้ซึ่งนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์

๕) ข้อปฏิบัติของผู้รับใบอนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์

๑๐) กำหนดกรณีที่สามารถประกาศเพื่อชะลอการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์จากท้องที่ใดภายนอกราชอาณาจักร และการประกาศกำหนดห้ามการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์จากท้องที่ใดภายนอกราชอาณาจักร

๑๑) การนำสัตว์หรือซากสัตว์ซึ่งเป็นชนิดตามที่ระบุกำหนดไปยังท้องที่จังหวัดอื่นต้องทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ และได้รับใบอนุญาตจากสัตวแพทย์ประจำท้องที่ต้นทางทุกครั้ง

๑๒) ผู้รับใบอนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่จังหวัดอื่นต้องนำสัตว์หรือซากสัตว์ผ่านด่านกักกันสัตว์

๑๓) การดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ในต่างประเทศหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการ

๑๔) กำหนดอัตราส่วนของเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน สำหรับเงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากใบอนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้า ออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร และค่าที่พักสัตว์หรือซากสัตว์ที่นำเข้ามาในหรือส่งออกป็นราชอาณาจักร

๓. การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา ๓๘ – มาตรา ๓๙)

การสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ หรือใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ

๔. อำนาจหน้าที่ของสัตวแพทย์และสารวัตร (มาตรา ๔๐ – มาตรา ๔๕)

๑) กำหนดอำนาจของสัตวแพทย์ เมื่อมีโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาด

๒) กำหนดอำนาจของสารวัตร ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๓) กำหนดให้อำนาจสารวัตร ในการยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากสัตว์ซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาดที่นำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักร

๔) กำหนดกรณีที่ทำให้สัตว์หรือซากสัตว์ที่ได้นำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือที่ผู้รับใบอนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือที่ฝ่าฝืนประกาศเพื่อชะลอการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์จากท้องที่ใดภายนอกราชอาณาจักร และ การประกาศห้ามการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์จากท้องที่ใดภายนอกราชอาณาจักร ที่ผู้นำเข้าหรือนำผ่านต้องส่งกลับสัตว์หรือซากสัตว์นั้นไปยังประเทศต้นทาง ให้ตกเป็นของกรมปศุสัตว์

๕) กำหนดให้สารวัตรเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๖) กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของสัตวแพทย์หรือสารวัตรตามพระราชบัญญัตินี้ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๕. การขายทอดตลาดและการจ่ายเงินสินบน (มาตรา ๔๖ – มาตรา ๕๑)

๑) กำหนดให้สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ยานพาหนะ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ตกเป็นของกรมปศุสัตว์

๒) การจัดการขายทอดตลาดสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ยานพาหนะ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะส่วนที่ตกเป็นของกรมปศุสัตว์

๓) การจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับ

๔) กำหนดให้การขายทอดตลาดเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๕) กรณีการจ่ายเงินสินบนจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล หรือค่าปรับจากการเปรียบเทียบ

๖) กรณีที่ไม่มีผู้มารับเงินสินบน ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

๖. การอุทธรณ์ (มาตรา ๕๒ – มาตรา ๕๔)

๑) การอุทธรณ์คำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่ออกใบแทนใบอนุญาต และการอุทธรณ์คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต สำหรับใบอนุญาตประกอบการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ และใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมีพ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่นโดยวิธีธรรมชาติ

๒) การขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์

หมายเหตุ : คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ในการจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ